

Vroegsignalering psychische klachten

Training voor beroepskrachten werkzaam in het sociale domein

Achtergrond

Beroepskrachten in het sociale domein komen vaak in aanraking met mensen die een psychische stoornis hebben, of die kwetsbaar zijn voor het ontwikkelen daarvan. Vanwege inkomensproblemen, eenzaamheid, afstand tot de arbeidsmarkt, een kwetsbare gezondheid of mantelzorg doen deze mensen een beroep op de diensten in het sociale domein. Deze problematiek gaat vaak samen met een verhoogd risico op psychische klachten. Niet herkende- of onderkende psychische klachten kunnen grote gevolgen hebben: mensen raken (verder) geïsoleerd, komen verder in de problemen en zo kunnen de klachten jaren in stand blijven of verergeren. Daarom is vroeg ingrijpen belangrijk. Onder vroeg ingrijpen wordt hulp of ondersteuning verstaan via formele kanalen zoals de huisarts, een preventiewerker of andere geïnstitutionaliseerde hulp, maar zeker ook via andere (in)formele hulpbronnen, zoals de eigen directe omgeving of netwerk. Dit past binnen de ecologische benadering van preventie: daar is de omgeving één van de centrale gedragsdeterminanten.

Doel en doelgroep

De training vroegsignalering psychische klachten is een interactieve training voor beroepskrachten in het sociale domein. In deze training komt zowel kennisoverdracht als het oefenen van vaardigheden aan bod. Van te voren krijgen de deelnemers een vragenlijst om zodoende de training zoveel mogelijk op hun wensen aan te laten sluiten. De training omvat een dagdeel en helpt beroepskrachten om kennis te vergroten omtrent signaleren en bespreekbaar maken van psychische klachten en -wanneer nodig- toeleiden naar zorg. Beroepskrachten krijgen inzicht in het belang van vroegsignalering, hoe psychische klachten te signaleren zijn, wat er gedaan kan worden met de signalen en er wordt geoefend met gespreksvoeringstechnieken.

Programma

1. Introductie en kennismaking

In dit eerste deel wordt het programma van de dag besproken en met elkaar kennis gemaakt.

2. Het belang van vroegsignalering

Dit deel is erop gericht de deelnemers een goed beeld te geven van vroegsignalering en geeft inzicht in het voorkomen van psychische klachten, landelijk en in de regio.

3. Hoe en wat signaleer je?

Dit interactieve deel is erop gericht de deelnemers zich bewust te laten worden, én te laten ervaren dat waarnemen wordt gekleurd door het eigen referentiekader, en dat dit ook geldt voor het waarnemen van psychische klachten.

4. Signaleren van psychische klachten

Dit deel draagt bij aan kennis van de deelnemers over de belangrijkste signalen van veelvoorkomende psychische aandoeningen: stress, angst en depressie. Daarnaast weten zij wat bijdraagt aan het signaleren daarvan, en hebben zij hier mee geoefend.

5. Wat doe je met de signalen?

Dit deel is gericht op kennis en bewustzijn over hoe je bepaalde signalen kunt bespreken met de cliënt. De eerder besproken houding en de communicatie van de hulpverlener en de hier gepresenteerde signaleringswijzer kunnen bijdragen aan een beter contact met de cliënt, met als doel betere signalering en hulpverlening.

6. Motiverende en oplossingsgerichte gespreksvoering

In dit deel maken de deelnemers kennis met de rationale en aspecten van motiverende- en oplossingsgerichte gespreksvoering, en oefenen er –ter kennismaking- mee.

7. Begeleiden en doorverwijzen

In dit deel wordt kennis bijgebracht over wat van belang is bij begeleiding van mensen met psychische klachten, en wat de hulpverleningsmogelijkheden in hun regio zijn.

8. Afsluiting en Evaluatie

Tot slot heeft dit deel tot doel om vast te stellen of de training aan de verwachtingen van de deelnemers heeft voldaan, hun kennis heeft vergroot en of ze in staat zijn om wat ze geleerd hebben in de praktijk te brengen.